

SİBEL K. TÜRKER

ŞAIR ÖLDÜ

ROMAN

SİBEL K. TÜRKER
ŞAİR ÖLDÜ

© 2012, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Doğan Kitap, 2006

Can Yayınları'nda 1. basım: Ekim 2012

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto.com

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

ISBN 978-975-07-1544-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

SİBEL K. TÜRKER
ŞAİR ÖLDÜ

ROMAN

Sibel K. Türker'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Hayatı Sevme Hastalığı, 2012

Kalp Yazan, 2012

Öykü Sersemi, 2012

Ağula, 2012

Meryem'in Biricik Hayatı, 2012

SİBEL K. TÜRKER, 1968'de Ankara'da doğdu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğrenim gördü. *Radikal İki*'de yazıları, *Hayalet Gemi* dergisinde öyküleri yayımlandı. Öykülerini *Kalp Yazan* (2003), *Öykü Sersemi* (2005, Yunus Nadi Öykü Ödülü) ve *Ağula* (2007; 2006 Hal-dun Taner Öykü Ödülü); romanlarını ise *Şair Öldü* (2006), *Meryem'in Biricik Hayatı* (2008), *Benim Bütün Günahlarım* (2010) ve *Hayatı Sevme Hastalığı* (2012) başlıkları altında kitaplaştırdı. *Şair Öldü* romanı, TEDA projesi kapsamında Almanca, Romence, Bulgarca ve Arapçaya çevrildi.

Bize ne başkasının ölümünden, demeyiz
çünkü başka insanların ölümü
en gizli mesleğidir hepimizin
başka ölümler çeker bizi
ve bazen başkaları
ölümü çeker bizim için

İSMET ÖZEL, “Capriccio Ölüm”den

1

Karışıklık

Hayatımız yalanla doluydu. Tek ve değişmez, bir ve güçlü. Biliyorum, herkes yalan söylerdi. Herkes eğrileri doğru, doğruları eğri yapardı, yapabiliirdi. Ama bahsettiğim bu değil. Anlatmak istediğim, yalanın tek gerçeğimiz oluşuydu. Farkındalık durumu değiştirmezdi. Çalışkan karıncalar gibi, içgüdüyle, aşkla, hızla, bilmeden, sormadan, sorgulamadan onu yeniden inşa ederdik. Onu kuran bizdik, onu koruyan ve kollayan da. Söylenecek bir şey yoktu zaten; O, bizdik.

Dünyaya gelmeden önce bir kez sorulurdu bize: “Emin misin?” Sıraya dizilmiş bütün ruhlar, buraya gelmek için can isteyen ruhlar hep bir ağızdan haykırırdı: “Evet!”

O zaman istem, başla düğmesine basar ve hepimiz dönüşsüz yola girerdik. Önü kesilemezdi artık. İlk günah denilen şeyin, aslında bir “ilk aptallık” olduğunu bilmezdik. Bu, delik ayakkabılarla su birikintilerinde yürümek demektir, aşığılanmak, sevilmemek, az para kazanmak, kalp kırıklığı, güneşsiz günler, haksızlık... Sevdiklerinin ölümü, sevmediklerinin yaşaması, içi çürük fıstığın ağızda bıraktığı tat, bir şeyi düşürmek, ağır bir şey kaldırmak, yokuş yukarı çıkmak, çamurun içinde altın, gökkuşağının dibinde savaş, aynada güzel olmak, camların kır-

lenmesi, bebeğin kırık kolu, dikiş, sargı, çürük, limonata, tuz ve şeker, ekmeek, kutuplar ve mağma... Bu, işte bu her şeydi.

“Emin misin?”

“Evet.”

Elimizden başka türlüse gelmezdi. Zayıftık, yorgunduk; bu, bizi biz yapardı. Firavunların mezar odalarından, iğrenç sırlarından ve lanetlerinden söz etmiyorum. Taşları kaldıran ve dizem binlerce insanın ufka yükselttiği şeyden bahsediyorum. Asıl sır onlara ait çünkü. Bilmemin ve yine de köle olmanın sırrı. Göge uzattıkları şey, yapı. Yapı, yani yalan. İşte anlattığım bu.

Biz nereye giderdik, kime sorardık, sormazdık? Susar, iç çeker, düşünür ve konuşurduk. Ama burada ve bu olmanın o en beter varlığı kımıldamazdı. Koşmak ve geride bırakmak imkânsızdı. Yok edemediğimiz bir eşyayla yüz yüzedik sanki. Kütle bize bakardı. Kapı dışarı edemedik, görmezden gelebilirdik sadece. Bu, hayatımızdı.

Annem karşıma geçip ağlamaktan şişmiş gözleriyle, “Sen hiç üzülmedin mi?” diye sorarken, bu anlatı yazılmaya başlanmıştı bile. Hayat kendini yazdırıyorsa bunda ne aramak gerek? Önem ve hile. Azıcık hile. Çünkü hayat düzenbazdır.

Ağzımı araladım ve içimdeki boşluk dışarı kayıp temiz bir su dalgalandı. Annem eğilip bademciklerimin ardına baktı ve ruhumu aradı; ellerini sokmaya cesaret edemediğinden kucağına sıkı sıkıya yapıştırdı onları; ruhumun olması gereken yerde birikmiş karanlığı görünce korkup sırtını döndü bana.

Hastaydım. Yollar, sokaklar, evler, gülümseyen bir yüz beni korkutuyordu. Hastaydım. Korku midemde bir duvar gibi yükseldiğinde kaçacak delik arıyordum. İç çamaşırını satan mağazalara, pastanelere, kitapçılara sığınyordum. Geldiğinde, simitçilere saati soruyordum. Saat-

leri. Sarardığımı görüyordu herkes, titriyordum. Geç kaldım sanıyorlardı. On geçeyi beş geçe yaparak gönlümü alıyorlardı. Rahatlamamı bekliyorlardı. İçimden konuşuyordum oysa: “Erken geldim.”

Beni hırsız sanıyordu şarküteridekiler. Sebzeler içimi açmıyordu; brokoliler bir geri zekâlarının az kıvrımlı beynine benziyorlardı. İçim kasılıyordu. Raflarda ilahî bir sessizlikle uzanan, bekleşen kutulara, şişelere, üzerlerinde yazılı harflere bakıyordum. Onlar daha neşeliydi ne de olsa. Bir şüpheli gibi görünüyordum; ben onlardan şüpheleniyordum. “Ne aramıştınız?” sorusuna verilecek cevabım yoktu. Başımı kaldırıp güvenlik kameralarına gülümsüyordum. Çalmak ve kaçmak istiyordum belki. O zaman kalbimin gümbürtüsüne bir neden uydurabilirdim. Yapamıyordum. Odam, renk renk kadın çorabı, askılı askısız ucuz sutyenler, ısırlıp atılmış kekler, pastalar, susamı kemirilmiş simitler ve kutu kutu meyve sularıyla doluydu. Ve meyve suyu dedikleri şey de koca bir yalandı. Ortada meyve değil, aroma, su ve şeker vardı. “Muş gibi” içiyordum; pipeti ağzıma dayayıp kuvvetle içime çektiğimde paketler içe doğru büzüşüp çöküyorlardı. Sadece bundan hoşlanıyordum. Paketlerin ezilmişliğinden. İçemediklerimi lavaboya döküyordum. Hayatım, dediğim şey de tıpkı bu meyve suları gibiydi. Ortada hayat yoktu. Sulandırılmayı ve tüketilmeyi bekleyen yoğun, kokulu, kıvamlı ve korkutucu bir zaman vardı. Ve ben iyi karışımlar yapamazdım. Miktarlar ve oranlara yabancıydım. Sonuç mutlaka kötü olurdu. Genelde cıvık, suyu fazla kaçmış. Aklım gibi. Yitirip tekrar bulduğum, bulduğuma sevinmediğim aklım gibi. Karışık...

Gülümseyişler etime batardı.

2

Zar

Çürümeye yüz tutmuş elmayı ağzımda gevelerken salona girdim. Annem, üzerinde gülkurusu sabahlığıyla, yer yer eprimiş yeşil kadife kaplı koltuklardan birine kurulmuştu. Kahvaltı tabakları, çiçek desenli naylon örtünün üzerinde duruyordu. Tereyağının ekşimiş kokusunu aldım. Uzunca doğranmış salatalıkların çekirdekleri kor-kunç irilikte görünüyordu. Fıstıklı salam dilimleri hafiften büzüşmüştü. Annem beni görünce fazla ilgilenmedi, “Uyandın mı?” dedi sadece. Dipleri bir parmak uzunluğunda çıkmış, sarı boyalı saçlarını ensesinde toplayarak tokaladı, kırmızı ojeli parmaklarıyla gururla dikleştirdiği ayaklarını mermer sehpaye uzattı. Televizyona dalmıştı. Sabah progamlarından birindeki şarkıcı-sunucu kadın şifrenin son harfini tekrarlıyordu. Kumandaya uzanarak sesi açtı:

“Tekrar ediyorum P..”

Tükenmezkalemi tüm gücüyle tutarak, önceki günkü gazetenin kenarına harfi yazdı.

“Bu arada telefonlarımızı yeniden vereyim...”

“Ve faks numaramız...”

Annem, evde bir faksımız varmış gibi numarayı özenle yazarak, sehpada duran telefonu tuşlamaya başladı. Öne doğru eğilmişti; ben ona bakıyordum, o beni

görmüyordu. Sabahlığının yakası hafiften açılmış, bir zamanlar eşsiz güzellikte olan beyaz göğsünün şimdi pörsümüş derisini ortaya çıkarmıştı. Birkaç kez daha tuşladı. Sinirlenmeye başlamıştı, oflayarak, “Meşgul,” dedi. Parmakları tuşlamaya devam ederken, başıyla masayı gösterdi bana.

“Yiyin de kaldıralım.”

Mutfğa çay almaya giderken, sunucunun stüdyo ve ekran başındaki tüm hanımları göbek atmaya davet eden sesini duydum. Annem numarayı düşürmüş olacak ki öksürerek sesini temizledi.

“Evet, Ankara’dan arıyorum. Şengül Sağ...”

Bir dakika sonra telefonda ve sonuna kadar açtığı televizyonda çınlayan sesini duydum:

“Ay, Oya Hanım öyle heyecanlıyım ki... İnanın sizi çok beğeniyorum, her sabah izliyorum.”

Lavabonun başındaydım, ilacımı avucumda tutuyordum. Yeşil beyaz kapsül, yutulduktan hemen sonra belirgin bir iyileşme sağlıyordu. İyileşme dediğim, uyusukluğa denkti. Suların durulması, büyük, genişçe bir yaprağın yüzü yelpazelemesi, unutmak, dahası aldırışsızlık. Musluğu açarak bardağa doldurduğum suyla, tıbbın bu güzelim keşfini mideme yolladım. Salondan gelen sesler, annemin bir mutfak robotu kazanmak için debelendiğini gösteriyordu.

“Televizyonun sesini kıstım. Oldu mu? Ayrıca Ayhan Aran Bey’e de sevgilerimi yolluyorum. Şarkılarını çok seviyoruz...”

Çaydan bir yudum aldım. Şekersizdi. Şekerlik salondaydı ve ben oraya girmek istemiyordum şimdilik. En azından şu komedi bitinceye kadar.

“İki kızım var. Eğer uygun görürseniz, büyüğüne, Yeşim’e çeyiz olacak. Evet. Ay, Oya Hanımım.”

Odama yollanırken Yeşim’in uyanarak banyoya geç-

tiğini gördüm. Kapıyı hızla kapattı. Sunucunun ne dediğini artık duyamıyordum, ama annemin sesi cıvılamaya devam ediyordu:

“Çok çok teşekkür ederim efendim. Siz gerçek sanatçılar toplumun saygısına layıksınız. Sağ olun, sağ olun. İyi yayınlar diliyorum.”

Ben de anneme iyi yayınlar diledim içimden. Odanın kapısını sessizce kapatırken topuklu terliklerini süreyerek koridora geldiğini duydum.

“Yeşim, porselen setini de aldık.”

“İyi,” dedi banyodan boğuk boğuk gelen ses. “Nasıl becerdin?”

Annem, Suzan Avcı kahkahalarından birini attı:

“Annen becerir şekerim.”

İşte bu evde yaşıyordum. Annem Şengül ve benden iki yaş büyük kardeşim Yeşim’le. İki oda bir salondan oluşan mütevazı giriş katımızın sandık odasında gelişi-yordum. Tırtıklı, tuhaf bir bitki gibi. Hani her sene bir ay boyunca, tam ortasında zehirli bir çiçek açar. Çiçeğin güzelliği bitkinin şekilsizliğini affettirmez asla. O bitkiden korkarsınız. Her sene o uğursuz ayı hem bekler, hem de ürperirsiniz. Acının böyle bembeyaz patlak verişinden çekinirsiniz. Koltuk diplerine itelersiniz, camın önünden uzaklaştırırsınız, önüne garip eşyalar yığarsınız. Ama bitki bundan gocunmaz. Yaşamaya devam eder ve gününün gelmesini bekler. Çirkin hamile kadınlar gibi. Ya da hayır, hamile kadınlar büyür; bitki ise sinsice kurur, içine kaçır. Öleceğini ve ondan kurtulacağımızı düşününce de... Annem ve Yeşim için bunu çağrıştırdığımdan emindim.

Sandık odalarının büyüüne inanırdım. Orada tuhaf yaratıklar saklıdır, çocukken daha iyi bilirsiniz bunu. Hırsırlar duyarsınız, bir köşeye yığılmış eşyaların arasında

birileri konuşur sanki. Saklanır ve onları bulmanızı isterler. Orada, o ışık almaz, rutubetli yerde bir çocukluk geçirmişseniz, ne demek istediğimi anlarsınız. Evin sesleri uzaktadır, kapıyı açıp dışarı fırlayabilirsiniz; ama yine de bir şey sizi bunu yapmaktan alıkoyar. Tozlu yatak altlarının tek sahibi haşereler olmayabilir. Hele babanızın asker bavulu, içindeki bütün o gereksiz ıvır zıvırla orada durmaktaysa. Bir çocuğu hayal ve hikâyeyle yerinde tutmasını bilir bu odalar.

İşte bildim bileli bu odadaydım, burada büyüdüm. Delirdiğime kanaat getiren annem ve ablam, bir kez olsun bile beni güneşli bir pencere önüne çıkarmayı düşünmediler. Deliliğimin nedenini baba tarafımın genlerinde, okuduğum okulda, sığındığım kitaplarda aradılar. Belki de haklıydılar, bilemiyorum.

Yatağımın başına eski bir tekne gibi yanaşan ütü masasını ayağımla iterek kendime yer açtım. Masanın üstü sevgili ablamın ütülenmeyi bekleyen bluz ve etekleriyle doluydu. Ne çok giysisi vardı, Tanrım! Evlenmeyi bekleyen tüm “iyi niyetli” kızlar gibi, pantolon giymemeye çalışırdı. Renklerden yeşili severdi, ela gözlerine çok yakıştığı için. Bu evden kurtulmayı beklerdi, bize ve parasızlığa dayanamadığı için. Başım dönüyordu, bir el iç organlarımı gıdıklıyordu sanki. Annem kahvaltı yapmadığımı unutmuştu besbelli, salondan mutfağa taşınan tabak çanağın sesleri geliyordu içeriden. Yeşim’le konuştuklarını duyuyordum:

“Kızım, iki gün önce gittin ya kuaföre. Güzel duruyor saçların.”

“Öff, anne ya! Dedim ya bugün yemeğe çıkacağız diye. Rezil mi olayım?”

“Kızım nereden bulayım parayı? Tükendim, bittim. Süsüne yetişemiyorum vallahi. Mutfaktan kısıyorum, biliyorsun.”

“Beni ilgilendirmez anne. İyi bir evlilik yapmamı istiyorsan bul bir yerden. Adam ciddi diyorum sana ya!”

“Yok kızım. Sen yoktan anlamıyor musun? Hadi, git yıka da yapalım saçını. Sararız bigudiyle.”

“Yaa, geçen defaki gibi yap da adam lokantaya girmeden kaçsın. Tavuskuşu gibi kabartıyorsun.”

“E, öyle olmalı tabii. Bir kadının zenginliği saçıdır. Kabarık durmalı biraz.”

“Hayır anne, istemiyorum. Gitmiycem işte. Bir bahane bulurum nasıl olsa.”

Her zamanki ağlama sesi. Birazdan kapım pat diye açılacak.

“Ersin, kızım. Sende var mı biraz para?”

Cevap vermek gereksiz, çantama uzanıyorum. Bugün okula gitmesem ölmem herhalde. Yeter ki şu anlamsız sesler kesilsin.

“Kızım ne bu odanın hali Allah aşkına? Böcekler basacak vallahi. Ay!.. O kurabiyeleri pişireli bir hafta oluyor. Şuna bak...”

Aldırmaz görünüyorum, annem sinirle tabağı alıyor yatağın yanından, midesi bulanmış gibi yüzünü ekşitiyor. Parayı uzatıyorum, içeriye doğru sesleniyor:

“Tamam, tamam ağlama. Ama bak bu son yeminle.”

Tanrı'nın iki kız kardeşten birine güzellik, diğeri-neyse akıl vermesi adil bir şey midir? Temiz ve kafa karıştırmayan bir paylaşırma gibi görünse de iç burkucu aslında. Bildik ama yine de çözümlenemeyen bir denklem gibi.

Gerçekte akıllı olup olmadığımı bile bilmiyorum. Tek bildiğim, Yeşim'in bir içim su bir kız olduğu. Doğduğumuz anda bu öyle belliymiş ki, babam ona kıymetli bir taşın adını vermiş. Benim adımsa, ilkokul öğretmeni babamın, belki erkek çocuk beklentisiyle, beni görür

görmez ağzından dökülöveren bu sözcük olmuş.

“O ne biçim ad öyle Hüsünü?” diye sormuş annem. “Erkek ismi o.”

“Yok canım,” demiş babam. “Ermek, ulaşmak anlamında. Çok sevdiğim bir öğrencimin adıydı.”

“Haa öyleyse,” demiş annem. “Bence Yeşim’e uyumlu bir ad olaydı daha iyi olurdu. Mesela, Yeliz gibi.”

“Aman bunun Yelizlik hali mi var?” diye gülmüş babam. “Baksana saçları alnından fıskırıyor. Rahmetli babama benziyor vallahi billahi.”

Kulaklarım büyükmüş, burnum irice. Ağlamışım, meme dayamış annem ağzıma. Kara kara da bakmışım. Yeşim yatağın kenarına gelip, “Öğğ, kaka!” demiş, gülmüşler.

O günden beri Yeşim bana pis bir şeymişim gibi bakar. Ablamın dolgun dudaklı minik ağzı, benim yayvan bir kaba benzeyen dudaklarımla alay eder. İri göğüsleri, benim varlığıyla yokluğu bir olan göğüslerime, bir koşu yarışındaymışız da ipe önce varacağı belli olan atlet oymuş gibi diklenir. Sırtına dökölen kumral saçlarını, benim kısa saçlı başımı ezmek istemiş gibi sağdan sola, soldan sağa geçirerek omuzlarına atar. Ama ben severim Yeşim’i. Televizyonun karşısında tırnaklarını törpölerken öyle masum görünür ki. Bir de tırnağı, mümkün mertebe az yaptığı ev işlerinden dolayı kırıldığında oturup ağlar. Parmağına bant yapıştırırken yasa girer. Çocuğuna derin gözlerle bakan bir anne gibi sorar: “Ne zaman büyüyeceksin?”

Lise birinci sınıftan terk ablam, annemin “güzel şeyler bozulmamalıdır” felsefesine uygun davranmış ve hayatı, öğrenmek için çok kısa saymıştır. Öyle çok dinlenir, uyur ki, mayalanmış, kabarmış bir varlığı vardır. Bu varlık taşmak ve yol almak ister. Ama nereye olduğunu bilmediğinden huzursuzlanır. Her zaman biraz şiş duran

gözkapakları, ipeksi şeffaf teni, iki yandan gerdirilmiş ip gibi duran düzgün kaşları şehveti bile bir düzen ve uyusluluk halinde algılar. Ne yokuş yukarı çıkmak ister ne de yokuştan inmeyi. Kentin en çukur bölgesinde, sokakları en düz ve dolambaçsız semtinde oturmamız, belki kader de onu fazla uğraştırmak istemediği içindir. Böyle si yorgun bir güzellikse bende şefkat uyandırır. Ama aramızda sürgit bir savaş vardır ve Yeşim'in yorgunluğu bu savaşı bile gürültüsüz, kansız, acısız sürdürmeye meyillidir. Ona göre, yalnızca küçümsemek, kazanmak için yeterlidir.

Onun bana teşekkür etmesini beklemiyordum elbette. Hiç beklemedim. Babamın emekli maaşının bana bağlanan cüzi kısmından, her ay hatırı sayılır bir oranı ona bağışlamamın ne önemi olabilirdi ki? Yeter ki o güzel olsundu, evlenecek koca bulsundu. Ben bir gün okula gitmesem ne çıkardı? Zaten okulda ne öğreniyordum ki? Odamdan çıkarken annem üzgün bir eda takındı. "Sen gitmiyor muydun?" Gülümsedim, yalandan değil. Gerçekten gülmek istedim, başımı yastığa gömdüm sonra. "Yorgunum bugün," dedim. "Önemli bir ders de yok."

Tüm bedenim karıncalanıyordu, karanlığa boğulmak için kapıyı kapatmasını bekledim.

İnce, titrek bir zarla örtülü cenin.

Yazdığım dize etkileyici olmaktan çok, özentiydi. Üzerini karaladım.

Kalmak ilahî bir keder tanrının kucağında.

Gitgide tiksiniyordum. Üzerini karaladım.

Kahramanlarının ruhsal derinliklerini yansıtmaya gücü ve özgün anlatımıyla Sibel Türker, son yılların en başarılı yazarlarından biri.

Fotoğraf: Lerenis Sengül

Hayatımız yalanla doluydu. Tek ve değişmez, bir ve güçlü. Biliyorum, herkes yalan söylerdi. Herkes eğrileri doğru, doğruları eğri yapardı, yapabiliirdi. Ama bahsettiğim bu değil. Anlatmak istediğim, yalanın tek gerçeğimiz oluşuydu. Farkındalık durumu değiştirmedii. Çalışkan karıncalar gibi içgüdüyle, aşkla, hızla, bilmeden, sormadan, sorgulamadan onu yeniden inşa ederdik. Onu kuran bizdik, onu koruyan ve kollayan da. Söylenecek bir şey yoktu zaten. O, bizdik.

Can yakar hayat. İsyana sürükler. Ancak hayatın sıradanlığında mutsuzluğun sınırlarını zorlarken öyle sert bir duvara çarpılır ki, tepetaklak gittiği sanılan hayata geri dönmeyi diler insan. Ama yaşam dönüşsüzdür...

“Başlangıçta karmaşıklığa yol açan ‘dil’ halen kendi kulvarında keşfedilmeyi beklemektedir. (...) Ersin ise bu gizemli ve karmaşık yapının dehlizlerinde dolaşmakta, kendine bir ışık aramaktadır. Dante’nin şiirsel anlatımıyla yaptığı üç aşamalı yolculuk gibi harflerin arasında gezinmektedir. Ersin, yazarak ışığı yakmak istemektedir. Oluşturacağı tümcelerle, sözdizimleri ile belirli bir bilince ulaşabileceğine, usunu ve tinselliğini uyumlu bir birlikteliğe dönüştürebileceğine inanmaktadır: ‘Bir gün beni, tamamıyla beni anlatan bir sayfa, bir paragaf, bir cümle, bir kelime bulacağım günü bekliyorum ümitsizce.’”

TUFAN ERBARIŞTIRAN

ISBN 978-975-07-1544-0

9 789750 715440